

tistik arbejdet på at få tilvejebragt kriterier for en ensartet fordeling af udlånene. På trods af dette store forarbejde må det imidlertid konstateres, at projektet synes at være gået i stå, tilsyneladende fordi Danmarks Statistik ikke har kunne opnå de fornødne bevillinger til statistikens endelige etablering og dens løbende udarbejdelse. Det kan derfor forudses, at der vil gå endnu en årrække, inden dette projekt kan realiseres, uanset at den nuværende statistik over fordelingen af bankernes udlån på sektorer og formål bygger på et i flere henseender yderst ufuldkomment og usikkert grundlag.

Såvel i fremsættelsestalen som i bemærkningerne til lovforslaget konstateres, at de eksisterende pengepolitiske aftaler har medført, at der over penge- og kapitalmarkedet er finansieret forøgelser af den økonomiske aktivitet, som ikke er på linie med den prioritering af anvendelsen af samfundets ressourcer, som tilstræbes i den økonomiske politik. Der peges på, at finansieringen af boligbyggeriet og andre forbrugsbetonede områder har udvist en uforholdsmæssig stigning. Lovforslagets § 1, stk. 2, åbner derfor endvidere mulighed for en selektiv styring af udlånene, hvilket skulle muliggøre en bremse på de forbrugsbetonede udlånsformer, uden at erhvervenes kreditmuligheder behøver at blive begrænset.

Fællesrepræsentationen skal hertil for det første bemærke, at der ikke foreligger noget fyldestgørende statistisk grundlag for denne vurdering af udlånene til forbrugsformål.

Bankernes forbrugsbetonede udlån er i den officielle statistik registreret under udlån til boligbyggeri, prioritetslån samt udlån til andre formål. I kraft af reguleringen af igangsættelserne af nyt boligbyggeri vil der ikke være behov for yderligere regulering af bankernes byggelån. Hvad angår stigningen i bankernes prioritetslån, kan denne for næsten 3/4 vedkommende henføres til banker, som ikke deltager i udlånsaftalerne med Nationalbanken. Posten „udlån til andre formål“ er en restgruppe, som foruden bankernes udlån til husholdningssektoren omfatter udlån til ikke-erhvervsmæssige organisationer, institutioner, foreninger m.v. I 1973 er udlånene under denne gruppe således blevet påvirket af en ekstraordinær stigning i udlån til arbejdsmarke-

dets organisationer som følge af konflikten i foråret. Desuden dækker stigningen over en betydelig forøgelse af de statsgaranterede studielån samt en fortsat omlægning af finansieringen af detailhandelen fra belåning af købekontrakter til direkte långivning til husholdningssektoren.

For det andet må den tilsyneladende lavere procentuelle vækst i pengeinstitutternes udlån til erhvervsformål ses i lyset af, at man igennem pengepolitikken har tilskyndet erhvervsvirksomhederne til i stort omfang at dække deres lånebehov ved hjemtagning af lån i udlandet for på den måde at sikre finansieringen af betalingsbalanceunderskuddet. I perioden ultimo marts 1972-ultimo marts 1973 har erhvervene hjemtaget udlandslån til en nettoværdi af 1½-2 mia. kr.

Endelig må udviklingen i bankernes udlån til husholdningssektoren, der som nævnt har været mere behersket, end den officielle statistik lader formode, ses i lyset af, at denne sektor igennem de senere år har præsteret en stigende del af den samlede private opsparing, og at husholdningernes nettoopsparing i bankerne — det vil sige indlån minus udlån — har udvist en betydelig vækst. Denne nettoopsparing er således steget fra ca. 4 mia. kr. i 1962 til godt 13 mia. kr. i 1972. Som regeringen selv har måttet erkende i dens bestræbelser på at udbrede postgiroens anvendelse, herunder specielt udvidelsen af postgiros aktiviteter i foråret 1973, er det således nødvendigt i et vist omfang at stille udlån til rådighed for husholdningssektoren for at kanalisere denne sektors opsparing til investeringsformål m.v.

Selv om den i lovforslaget tilsigtede selektive styring af kreditgivningen er et brud med den hidtidige pengepolitiske linie, kan Fællesrepræsentationen, som det allerede er sket i forbindelse med de seneste forhøjelser af udlånsloftet, tilslutte sig, at kreditexpansionen først og fremmest bør komme konkurrenceerhvervene og de erhvervsmæssige investeringer til gode. Med den hidtidige begunstiggelse af boligsektorens finansieringsvilkår, som er kommet til udtryk gennem boligpolitikken, Nationalbankens overtagelse af skibskreditfondsobligationer samt de talrige statsgarantiordninger for udlån til forskellige formål, kan den hidti-